

Begeleid Leren voor jongeren met psychische problemen

Everyone is a
genius. But if you
judge a fish on its
ability to climb a
tree, it will live its
whole life believing
that it is stupid.

-A Einstein

Symposium, Utrecht 4 december 2024

Lies Korevaar

Overzicht

Inleiding

Begeleid Leren:
verkennen, kiezen
verkrijgen

Inleiding

- **Jong volwassenheid heeft een hoger risico om psychische problemen te krijgen**
-

- **De meeste psychische aandoeningen komen voor het eerst tot uiting tussen 17 – 23 jaar**
- **Nu ook al vaak in de leeftijd 12 - 17 jaar**

Gevolgen

- **Verhoogd risico op voortijdig schoolverlaten**
-

- **Studenten met autisme, ADHD en psychische beperkingen hebben de grootste kans op studie-uitval**

(Broek, Muskens & Winkels, 2013)

- **Diploma is een vereiste voor een succesvolle carrière**

-
- **Het vroege ontstaan van psychische problemen draagt bij aan de werkloosheid door het effect op het volgen van een opleiding**

- **Mensen met psychiatrische problematiek die de arbeidsmarkt betreden, belanden meestal in laag betaalde banen**

Verskil werk-leren

IPS (*Supported Employment*) has promising outcomes for helping young adults with mental health conditions achieve positive employment outcomes, but its effectiveness in helping young adults achieve education goals has not been demonstrated. IPS should be offered to young adults with employment goals. Targeted funding for supported education and training for IPS specialists in delivering educational supports may be necessary to ensure optimal education outcomes in IPS (Bond, Swanson, Becker et al, 2023).

IPS (Individuele Plaatsing & Steun) heeft veelbelovende resultaten voor het helpen van jongvolwassenen met psychische aandoeningen om positieve werkresultaten te behalen, maar de **effectiviteit ervan bij het helpen van jongvolwassenen **om onderwijsdoelen te bereiken is niet aangetoond**. IPS zou aangeboden moeten worden aan jongvolwassenen met werkdoelen.**

Gerichte financiering voor Begeleid Leren en training voor IPS-specialisten in het leveren van onderwijsondersteuning kan nodig zijn om optimale onderwijsresultaten te garanderen.

(Bond, Swanson, Becker et al, 2023)

Jongeren (16+) met psychische problemen

- **Depressieve klachten**
- **Angst**

- **AD(H)D**
- **Autisme**
- **Psychose**
- **Anorexia**
- **Bipolaire problematiek**
- **Verslavingsproblematiek**
- **Overige**

die belemmeringen ervaren bij het (ver)volgen van hun opleiding

A B C van Begeleid Leren

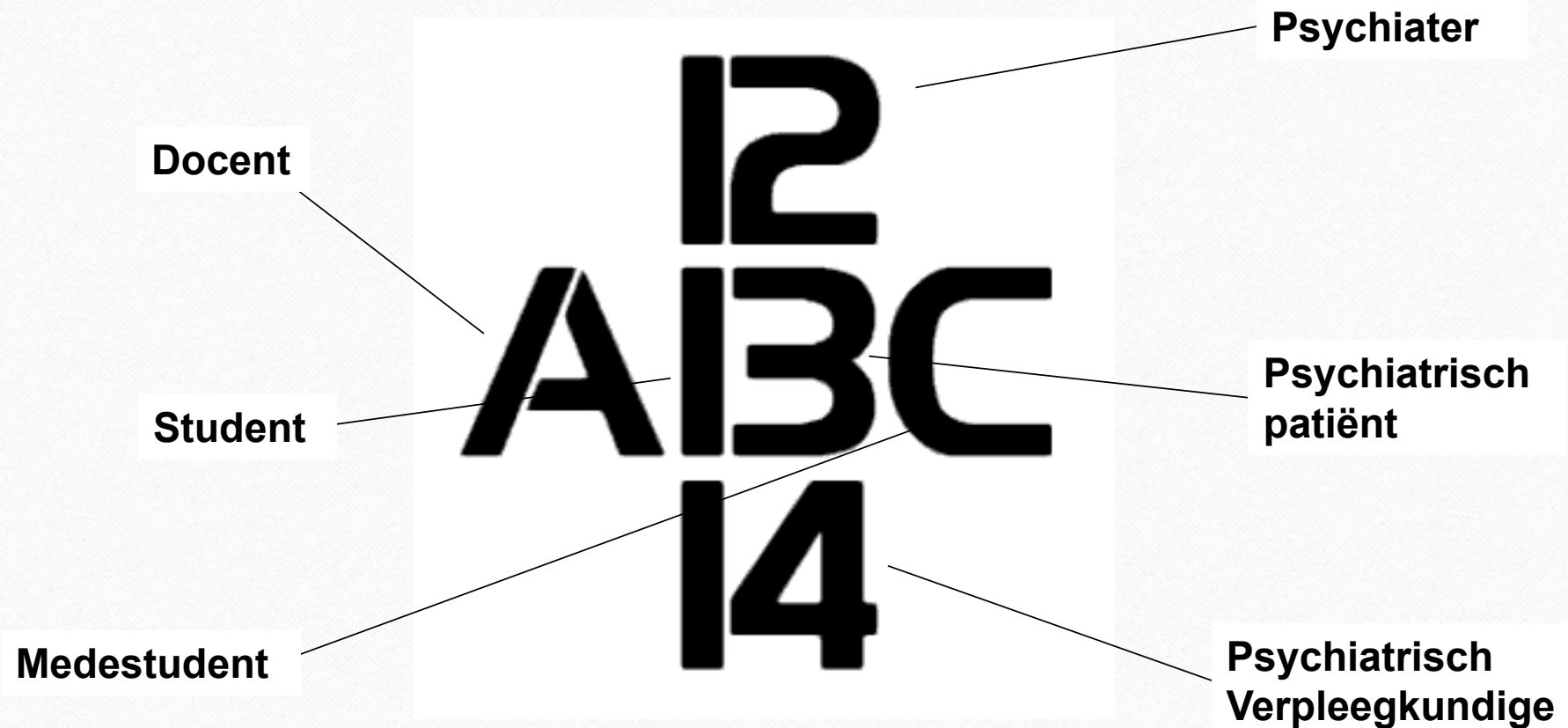
Van 12 13 14 van Behandeling

**12
13
14**

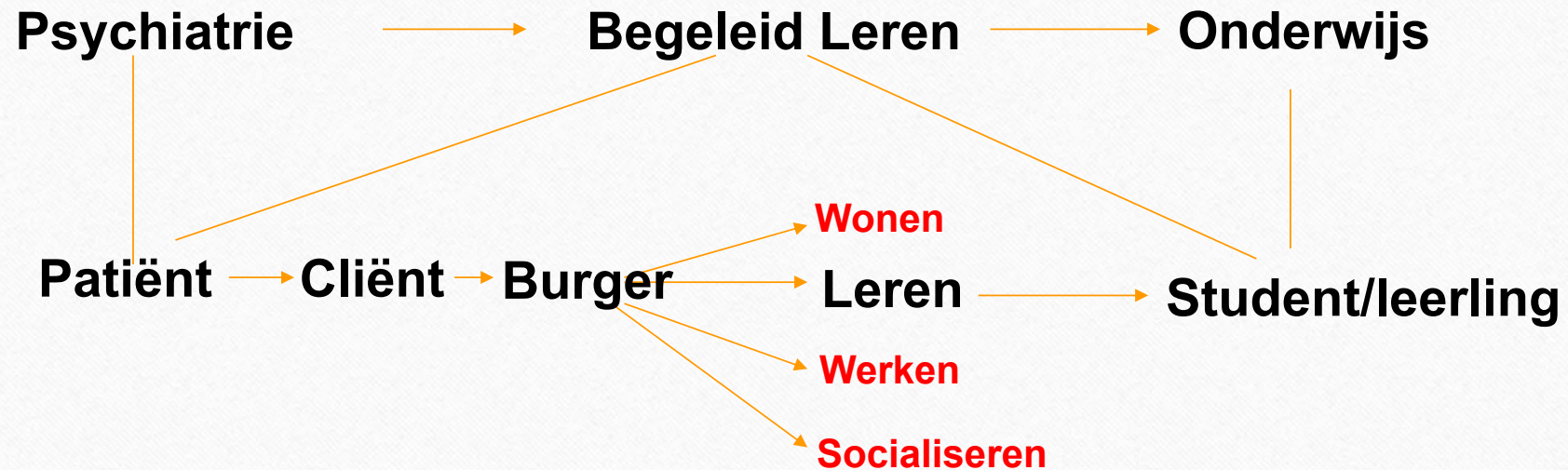
Maar, als we de context veranderen

AIBC

Naar A B C van Begeleid Leren

Begeleid Leren als brug tussen psychiatrie en onderwijs

Begeleid Leren

**Visie & Missie
Begeleid
Leren**

Visie:

Persoonlijk en maatschappelijk herstel

Missie:

Jongeren / (ong)volwassenen met psychische problemen ondersteunen bij het **verkennen, kiezen, verkrijgen en behouden van een reguliere opleiding**

Uitgangspunt 1

De jongere gaat naar school als student, niet als patiënt

Docent is geen hulpverlener, hulpverlener is geen docent

Uitgangspunt 2: Eigenaarschap

Twee subgroepen

Jongeren met psychische problemen

**“Uitvallers”
uit het onderwijs**

**Instroom
bevorderen**

**Verkennen, Kiezen &
Verkrijgen**

**Huidige
studenten**

**Voortijdig
school-
verlaten
voorkomen**

Behouden

Verkennen van een opleidingswens

- **Wens \neq doel**
-
- **Een wens representeert een zeker verlangen, maar hoeft niet per definitie bereikbaar te zijn**
 - **Een doel is meer dan alleen maar een wens; het is een gewenste (eind)situatie die als bereikbaar wordt beschouwd**

Uitspraken professionals

‘Is bij deze jongere al eerder geprobeerd en niet gelukt’

‘Daar is deze jongere helemaal niet aan toe’

‘Een opleiding volgen is veel te hoog gegrepen’

‘Is eindelijk stabiel, voorlopig niets meer aan doen’

‘Laat ze eerst maar haar therapie afmaken’

Participeren in de rol van student

**Participeren is een werkwoord zonder
lijdend voorwerp**

Participeren doe je zelf

(anderen kunnen dit faciliteren en ondersteunen)

Participeren doe je in rollen en rollen vervul je in een omgeving

Om te kunnen vaststellen

- **wat de jongere zelf kan,**
- **wat het netwerk kan bijdragen, en**
- **wat men aan professionele ondersteuning nodig heeft,**

is het daarom belangrijk dat de jongere zijn/haar eigen opleiding kiest

Kiezen van een opleiding

Welke opleidingen zijn er?

Wat wil ik?

Hoe maak ik een keuze?

Belang van het eerst stellen van een opleidingsdoel

- **Stuurt de diagnostiek**

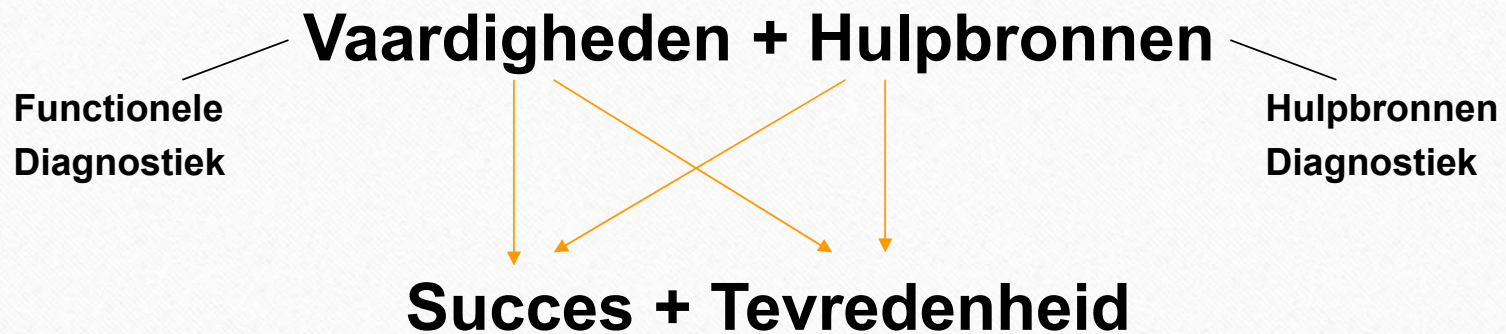
- openlijk onderzoeken wat de jongere zelf wil
- vanaf het begin betrokkenheid v.d. jongere
- grotere motivatie

- **Vernauwt de richting van de diagnostiek**

- i.p.v. alle mogelijke vaardigheden en hulpbronnen die de jongere nodig **kan** hebben, beperk je je tot die welke gerelateerd zijn aan het halen van het opleidingsdoel

Begeleid Leren

Studentrol + opleiding
van eigen keuze

Verkrijgen van een opleiding

Algemeen

1. Type en mate van begeleiding vaststellen
(praktisch, emotioneel)

Praktische zaken

2. Inschrijven bij de opleiding
3. (Studie)financiering regelen
4. Wegwijs maken naar school
5. Wegwijs maken op school

Onderwijsaspecten

6. Persoonlijke criteria checken
7. Eisen van de opleiding achterhalen
8. Aanpassingen regelen
9. Studiemateriaal (o.a. boeken) aanschaffen
10. Plek om te studeren

Persoonlijke aspecten

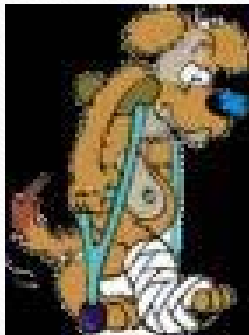
11. Gezonde balans studie-privé-werk
12. Ontwikkelingscrisis
13. Wel of niet openheid geven

Begeleid Leren model

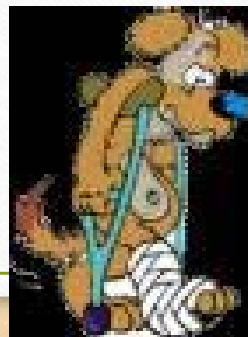

**Niet alleen hardlopers komen vooruit,
ook zij die hinken**

**Niet alleen 'gezonde' jongeren komen vooruit,
ook jongeren met psychische problemen**

Hartelijk dank voor uw aandacht

Lies Korevaar

bureaukorevaar@gmail.com